

**The Mossadegh Government's Nationalization of the Anglo-Iranian Oil
Company and the American Intervention that Followed**

Submitted by Amin Ghannadi Maragheh

In partial fulfillment of the requirements of the degree of Master of Arts in International
Political Economy

Thesis Advisor: Prof.Dr.Gencer Özcan

Istanbul Bilgi University

2016

Abstract

This thesis examines what is perhaps the single most important event in the recent history of Iran: the decision by the government of Mohammed Mossadegh to nationalize the assets of the Anglo-Iranian Oil Company. It also deals with the somewhat delayed reaction by the government of the United States of America, in the form of what it euphemistically referred to as an intervention to overthrow the Mossadegh government. The great tragedy of this intervention has been twofold: a twenty-six year period when Iran was severely oppressed by the brutal dictatorship of Reza Shah Pahlavi and a strong feeling of Anti-American sentiment among the leaders of the Islamic Revolution that, in turn, overthrew the Shah in 1979.

This thesis analyzes both the factors regarding the nationalization decision as well as the decision by the American government to intervene. This analysis is done on a few levels, beginning with the relevant literature on the topic, such that it is, then goes into the major possible factors that led to the two decisions. The conclusions are fairly clear. The decision to nationalize was largely motivated by a strong democratic, anti-colonial bent on the part of Mossadegh, in particular, directed against Western capitalist corporate interests, specifically, those of a single corporation, the AIOC, while the intervention was motivated by a combination of virulent anti-communist red baiting, geopolitical concerns, and no small amount of propagandizing and arm-twisting on the part of the British government, particularly in advance of the goals of a single, British run Capitalist corporation, the AIOC.

Özet

Bu tez, İran'ın yakın tarihindeki belki de en önemli olayı incelemektedir: Muhammed Mosaddegh hükümetinin Anglo-İran Petrol Şirketinin mal varlıklarını kamulaştırma kararı. Aynı zamanda, Birleşik Devletler hükümetinin, Mossadegh hükümetini devirmeye yönelik müdahale olarak tasvir ettiği şekilde geciken tepkilerini de ele alıyor. Bu müdahalede büyük trajedi iki kat oldu: İran'ın Reza Shah Pahlavi'nin acımasız diktatörlüğü tarafından şiddetle ezilen yirmi altı yıllık bir dönem ve İslam Devrimi liderleri arasında oluşan güçlü bir Anti-Amerikan duygusu 1979'da Şah'ı devirdi.

Bu tez, hem millileştirme kararına hem de Amerikan hükümetinin müdahale kararına ilişkin faktörleri analiz etmektedir. Bu analiz, konuyla ilgili literatürden başlayarak, daha sonra iki karara yol açan başlıca faktörlere giderek, birkaç aşamada yapılır. Sonuçlar oldukça açıktır. Kamulaştırma kararı büyük ölçüde, Mossadegh'ı güçlü bir demokratik ve sömürgecilik karşıtı eğilimle, özellikle de tek bir şirketin, yani AIOC'nin, Batı kapitalist kurumsal çıkarlarına karşı yöneltti; müdahale, bir girişim tarafından motive edildi. Müdahale, İngiliz hükümetinin, özellikle de tek bir İngiliz işletmesi Kapitalist şirket olan AIOC'nin amaçlarının öncesinde, kötücül anti-komünist kırmızı yemle oynama, jeopolitik kaygılar ve az miktarda propaganda ve silahlanma sürecinin karışımıdır.

Keywords: Iran, Mossadegh, Mohammed, Anglo-Iranian Oil Company, Central Intelligence Agency, Anti-Colonial, Regime Change